

Bogár László: A történelem végének vége

2015 január 20. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

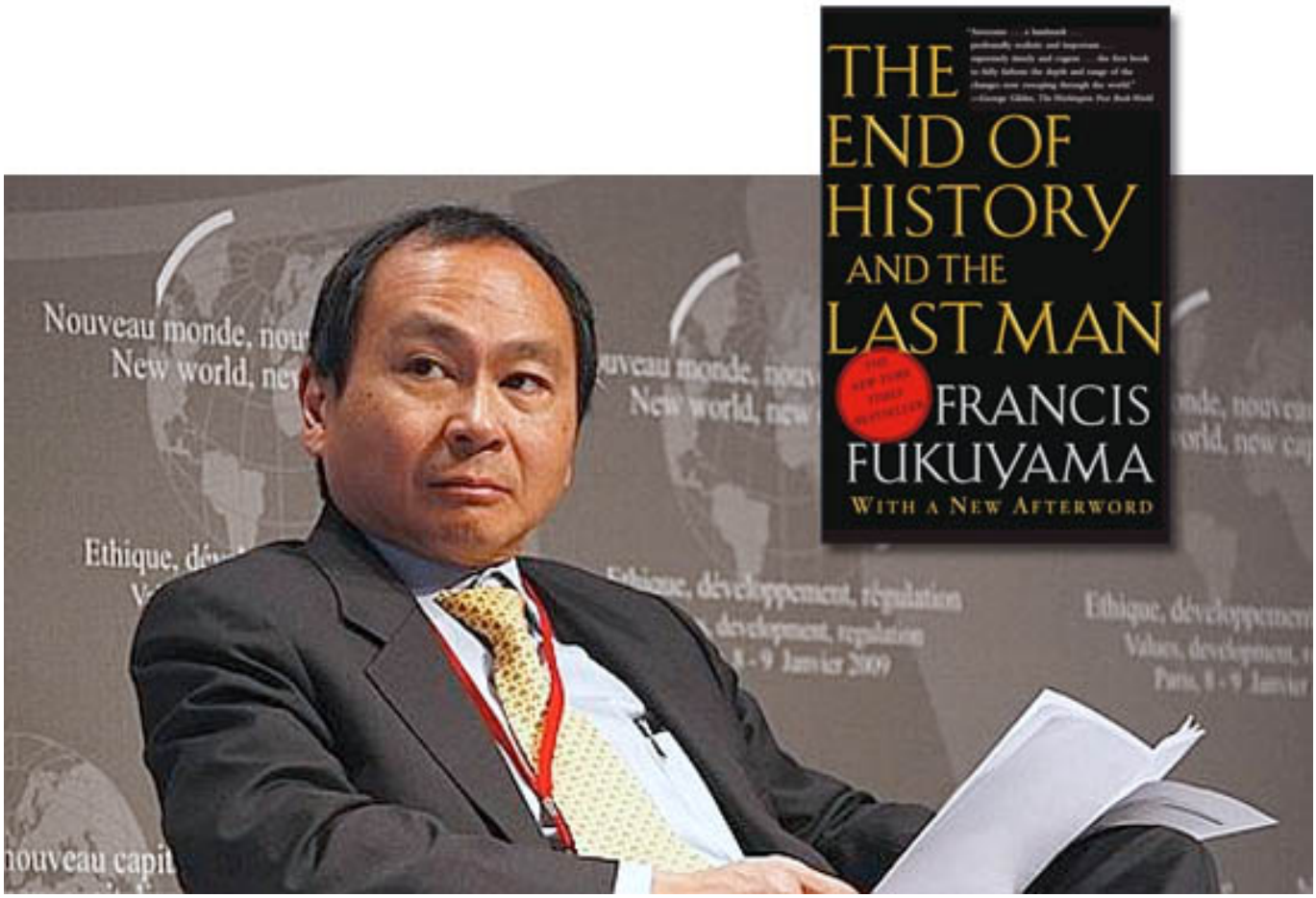
Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Amikor a sorstalanná vált nyugati ember a szabadságát ünnepelte, csak két jelentéktelen apróságot nem gondolt végig. Az akkor harminchét éves Francis Fukuyama, az amerikai külügyminisztérium stratégiai elemz?je 1989-es összegz? tanulmányában kifejtette {...}

{...} , hogy a szovjet birodalom összeomlásával megnyílik az út a liberális globális kapitalizmus el?tt, hogy az emberiség legvégs? és egységes világszervez?dési módjává váljon. Ezzel beköszönt az örök béke és jólét korszaka, vagyis a történelem, mint az emberi létezés konfliktusainak története, egyszer és mindenkorra véget ér. Kés?bb egy könyvben részletesebben is kifejtette álláspontját, amelynek A történelem vége és az utolsó ember címet adta.

A m? az elmúlt negyed század legtöbbet idézett és vitatott írásainak egyikévé vált. A Fukyamánál éppen negyed századdal id?sebb Samuel Huntington, aki Carter elnök nemzetbiztonsági tanácsadó stábjának tagjaként hasonló kérdésekkel foglakozott, 1992-ben el?bb a Foreign Affairs cím? tekintélyes folyóiratban, majd 1996-ban önálló könyvben fejtette ki ellenvéleményét Fukuyama nézeteivel kapcsolatban.

Mondandójának lényege, hogy az emberiség történetének konfliktusai sokkal mélyebb kulturális gyökérzettel rendelkeznek, mint azt Fukuyama feltételezi, így a szocializmus bukásával legfeljebb egy, nem is túlságosan jelent?s fejezet ért véget az emberiség történetében. És csak azért, hogy elkezd?djön egy új fejezet, amit ? a „civilizációk összecsapásának” nevezett el, cikkének, majd könyvének is ezt a címet adva.

Megvonva az elmúlt két évtized mérlegét, nem kell elmélyült vizsgálódás ahhoz, hogy megállapítsuk, a történések inkább igazolják Huntingtont, mint Fukuyamát, de azért érdemes kicsit elgondolkodni, hogy mi is mozgatja azokat az elbeszélési módokat, amelyek az emberi történelem értelmezésére tesznek kísérletet. Ennek megértéséhez egy olyan harmadik szerz?t is idéznünk kellene, aki nagyjából akkoriban jelentette meg korszakalkotó m?vét, amikor a fenti vita id?sebb tagja, Huntington született. Oswald Spenglerr?l van szó és híres m?vér?l, A Nyugat alkonyáról.

A m? teljes címe A Nyugat alkonya – A világtörténelem morfológiájának körvonalai. És a címnek éppen ebben a kevésbé ismert második mondatában rejlik a legmélyebb lényeg.

Spengler ugyanis azt próbálja megértetni velünk, hogy a nyugati ember óriási lét-tévedésben van, amikor görcsösen igyekszik elhitetni magával, hogy van olyan, hogy „objektív” történelem. Aki ezt vallja, írja Spengler már

a m? bevezet?jében, az ezzel egyúttal azt is közli önmagáról, hogy a saját elemi szint? el?ítéleteinek sincs tudatában. Majd így folytatja: „Annyi világ van, ahány lény a világon, s az állítólag egyetlen, egyetemes és örök világ, amelyr?l mindenki azt hiszi, hogy a többiekével közös, mindegyik?jük létezésében mindig új, egyszeri és soha meg nem ismétl?d? élmény.” Nos, egy emberi lény biztonságának legf?bb talapzatát végs? soron az a meggy?z?dés adja, hogy „jól látja a dolgokat”, mi több „csak ? látja jól azokat”.

Spengler szerint ezzel a nyugati ember két súlyos léthibát is vét egyszerre. Az egyik, hogy a természetben felismert, vagy ott is inkább csak felismerni vélt összefüggések érvényességét mintegy automatikusan átviszi az emberi társadalmakban létez? összefüggésekre. A másik, hogy éppen a lényeget nem érti meg; azt, hogy az „állítólag egyetlen, egyetemes és örök világ, amelyr?l mindenki azt hiszi, hogy a többiekével közös”, az nem létezik, pontosabban úgy csak az ? tudatában létezik. Világértelmezési logikánk tehát, amelyet végtelennek gondolunk, nagyon is véges börtön, amibe bezártan éljük itt e földi életünk. Még akkor is, ha az egyszeri, egyedi, soha nem ismétl?d? életünk felett van egy „egyetlen egyetemes és örök világ”, ami a létezés maga, a végs? valóság, amit Istennek nevez az emberi képzelet.

Az egyedi, empirikus életet és az egyetemes öröklétet összeköt? mez?t az emberi gondolkodás sorsnak nevezi. Aki erre az összeköttetésre nem képes, az sorstalanná válik. És a nyugati ember egészen egyszer?en azért vált sorstalanná, mert elfordul Istent?l. És, mint most láttuk, alpári és brutális módon gúnyol ki, aláz meg mindenkit, aki még megpróbálna hinni benne. Nem véletlen, hogy Spengler logikája szerint éppen a sors az, ami az oksági összefüggések küls? természeti megfelel?je az emberi „bels? természetben”. És valóban, nagyon szívszorító átélni, hogy miközben a sorstalanná vált nyugati ember most éppen a saját szabadságát ünnepelte Párizsban, csak két jelentéktelen apróságot nem gondolt végig. Az egyik az, hogy, ahol ezt ünnepli, az éppen az a Párizs és Franciaország, ahol 1789 és 1794 között a szabadságra, testvériségre, és az egyetemes emberi szabadságjogokra hivatkozva több mint kétmillió embert irtottak ki iszonyatos brutalitással, és minden év július 14-én máig is ezt ünneplik párás szemekkel. A másik, hogy most is éppen olyan módon ünnepli hatalmas pátosszal, egyetlen és egyetemes igazsága biztos tudatában a szólás és a sajtó szabadságát, hogy közben éppen a legbrutálisabb véleményterrort alkalmazza mindazokkal szemben, akik nem az ? „egyetlen egyetemes és örök világát”, és annak doktrínáit hirdetik buzgón. Hát csak rajta! Vagy, ahogy a forradalmi dal szövege mondja „Ah! Ca ira!”

Bogár László – magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!
www.flagmagazin.hu]]>

Ajánló